

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για τους κανονισμούς «Οι περί
Στρατού της Δημοκρατίας (Ωράριο Εργασίας, Εκπαίδευσης και Ειδικών
Καθηκόντων) Κανονισμοί του 2021» και «Οι περί Εθνικής Φρουράς (Ωράριο
Εργασίας, Εκπαίδευσης και Ειδικών Καθηκόντων) Κανονισμοί του 2021»**

Παρόντες:

Μαρίνος Σιζόπουλος, πρόεδρος	Ζαχαρίας Κουλίας
Γιώργος Κάρουλλας	Παύλος Μυλωνάς
Χάρης Γεωργιάδης	Χρίστος Χρίστου
Κώστας Κώστα	Αλέκος Τρυφωνίδης
Γιαννάκης Γαβριήλ	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 14 Οκτωβρίου και στις 11 Νοεμβρίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Άμυνας, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, ο Αρχηγός και ο Υπαρχηγός Εθνικής Φρουράς, συνοδευόμενοι από υπηρεσιακούς παράγοντες, καθώς και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σκοπός των πρώτων και των δεύτερων κανονισμών είναι η θεσμοθέτηση του ωραρίου εργασίας των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και των μελών της Εθνικής Φρουράς, αντίστοιχα, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με την Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4^{ης} Νοεμβρίου 2003 σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα από το Υπουργείο Άμυνας στοιχεία, με βάση τον περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο, ο οποίος είναι εναρμονισμένος με την πιο πάνω ευρωπαϊκή Οδηγία, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του τα μέλη των ενόπλων δυνάμεων. Συναφώς, το Υπουργείο Άμυνας, σε συνεργασία με το Γενικό Επιτελείο

Εθνικής Φρουράς, έκρινε σκόπιμη τη νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου εργασίας των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και των μελών της Εθνικής Φρουράς, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εν λόγω μέλη αποτελούν τη μοναδική κατηγορία κρατικών υπαλλήλων των οποίων το ωράριο εργασίας δεν είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τους κανονισμούς, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), η πιο πάνω ευρωπαϊκή Οδηγία τυγχάνει εφαρμογής στις υπό κανονικές συνθήκες δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών. Εξαίρεση για τη μη εφαρμογή των προνοιών της εν λόγω Οδηγίας αποτελεί η αδήριτη ανάγκη εξασφάλισης αποτελεσματικής προστασίας του κοινωνικού συνόλου στις περιπτώσεις φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών, επιθέσεων και σοβαρών ατυχημάτων, ενώ σε κάθε περίπτωση πρέπει να θεωρείται δεδομένη η εγγύηση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω νομολογία του ΔΕΕ επιβεβαιώθηκε και σε πρόσφατη ερμηνευτική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πιο πάνω ευρωπαϊκή Οδηγία.

Με τους πρώτους κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 76 του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου, προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός του συνολικού εβδομαδιαίου χρόνου υπηρεσίας των μελών του Στρατού στις τριάντα επτάμισι (37,5) ώρες, είτε τα εν λόγω μέλη υπηρετούν βάσει κανονικού είτε ειδικού ωραρίου εργασίας.
2. Καθορισμός του μέγιστου χρόνου εργασίας ανά εβδομάδα των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας στις σαράντα οκτώ (48) ώρες, ο οποίος, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας, αποτελεί απόλυτο όριο, που δεν επιδέχεται παρεκκλίσεων, σε αντίθεση με άλλες πρόνοιές της, όπως αυτές που προβλέπουν την ημερήσια ή εβδομαδιαία ανάπαυση ή τον παρεχόμενο χρόνο διαλείμματος, για τις οποίες

παρέχεται η ευχέρεια παρεκκλίσεων, υπό την προϋπόθεση παροχής αντισταθμιστικού χρόνου ανάπαυσης.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος χρόνος εργασίας ανά εβδομάδα θα υπολογίζεται με περίοδο αναφοράς τούς έξι (6) μήνες. Ειδικότερα, ο συνολικός χρόνος εργασίας, περιλαμβανομένων των ειδικών καθηκόντων που εκτελούν τα μέλη του Στρατού της Δημοκρατίας θα δύναται να ξεπερνά τις σαράντα οκτώ (48) ώρες, αλλά εντός της πιο πάνω καθοριζόμενης εξάμηνης περιόδου αναφοράς ο υπολογιζόμενος μέσος όρος ανά εβδομάδα δε θα υπερβαίνει τις σαράντα οκτώ (48) ώρες.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι εντός της καθοριζόμενης εξάμηνης περιόδου αναφοράς είναι δυνατόν να οργανώνονται εκ των προτέρων οι δραστηριότητες και οι υποχρεώσεις των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας, ώστε να διασφαλίζεται στο μέγιστο η επιχειρησιακή ετοιμότητα.

3. Κλήση των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας για υπηρεσία και πέραν του πιο πάνω αναφερόμενου εβδομαδιαίου χρόνου υπηρεσίας για την εκτέλεση της αποστολής τους, τηρουμένης ωστόσο της πρόνοιας που αφορά τον μέσο όρο χρόνου εργασίας των σαράντα οκτώ (48) ωρών, για την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων, όπως η συμμετοχή σε ασκήσεις, η εφαρμογή μέτρων επιφυλακής, η εκτέλεση υπηρεσίας ασφάλειας στρατιωτικού τμήματος και υπηρεσιών ελέγχου ή ετοιμότητας, η συμμετοχή σε παρουσιάσεις εφέδρων και εθνοφυλάκων, η εκπαίδευση στα κέντρα νεοσυλλέκτων εθνοφρουρών και η συμμετοχή σε κοινωνικές ή άλλες εκδηλώσεις.
4. Παραχώρηση αντισταθμιστικού χρόνου ανάπαυσης για την εκτέλεση των πιο πάνω ειδικών καθηκόντων των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας.
5. Υποχρέωση των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας όπως σε περιόδους επιφυλακής λόγω έκτακτου γεγονότος, με απόφαση του Αρχηγού Εθνικής Φρουράς,

να παρουσιάζονται και να παραμένουν στα στρατιωτικά τμήματα που υπηρετούν ή σε άλλο καθορισμένο χώρο για όσο χρόνο απαιτείται και πέραν του καθορισθέντος ωραρίου.

Η εν λόγω πρόνοια περιλήφθηκε λαμβανομένης υπόψη της ιδιάζουσας αποστολής του Στρατού της Δημοκρατίας και δεδομένης της έκρυθμης κατάστασης που επικρατεί.

Σημειώνεται ότι στους εν λόγω κανονισμούς δεν καθορίζεται εξαντλητικά το ωράριο εργασίας των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και δεν τίθενται αυστηροί περιορισμοί, πλην των απολύτως απαραίτητων για τη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες της ευρωπαϊκής Οδηγίας, ώστε ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς να δύναται να ενεργεί όσο το δυνατόν πιο ελεύθερα ως ο καθ' ύλην αρμόδιος για τη διατήρηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Εθνικής Φρουράς.

Ειδικότερα, με απόφαση του Αρχηγού Εθνικής Φρουράς θα καθορίζονται οι υπηρεσίες που θα λειτουργούν βάσει ειδικού ωραρίου εργασίας, ο ακριβής χρόνος έναρξης και λήξης του κανονικού και του ειδικού ωραρίου εργασίας, η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις εφαρμογής ελαστικού ωραρίου εργασίας, η εξαίρεση συγκεκριμένων κατηγοριών μελών του Στρατού της Δημοκρατίας από την ανάθεση σε αυτούς ειδικών καθηκόντων για συγκεκριμένους λόγους, η συχνότητα και η διάρκεια των ασκήσεων και η αύξηση του καθοριζόμενου στους κανονισμούς αντισταθμιστικού χρόνου ανάπαυσης.

Με τους δεύτερους κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 71 του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου, θα τυγχάνουν εφαρμογής, τηρουμένων των αναλογιών, οι πρόνοιες των πρώτων κανονισμών που ρυθμίζουν το ωράριο εργασίας, εκπαίδευσης και ειδικών καθηκόντων των αξιωματικών και υπαξιωματικών οι οποίοι δεν είναι μέλη του Στρατού της Δημοκρατίας αποσπασμένα στην Εθνική Φρουρά, καθότι προσλαμβάνονται με σύμβαση στην Εθνική Φρουρά ως πρόσωπα με ειδική μόρφωση, προσόντα ή πείρα

ή τοποθετούνται στην Εθνική Φρουρά ως μη πολίτες της Δημοκρατίας, δυνάμει των διατάξεων του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου.

Στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών στην επιτροπή ο Υπουργός Άμυνας ανέφερε ότι οι πλείστες των προνοιών τους και συγκεκριμένα όσες αφορούν τον αντισταθμιστικό χρόνο ανάπαυσης συνάδουν με όσα ισχύουν και εφαρμόζονται σήμερα στην πράξη, δυνάμει εσωτερικών οδηγιών και διαταγών, χωρίς να επιφέρουν οποιοδήποτε οικονομικό και/ή διοικητικό κόστος. Ωστόσο, όπως ο ίδιος ανέφερε, κρίθηκε αναγκαία η νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου εργασίας των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και των μελών της Εθνικής Φρουράς για σκοπούς εναρμόνισης με την ευρωπαϊκή Οδηγία που διέπει τα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας. Περαιτέρω, ανέφερε ότι η νομοθετική ρύθμιση του ωραρίου εργασίας αποτελούσε διαχρονικό αίτημα των συνδέσμων αξιωματικών και υπαξιωματικών στους οποίους κοινοποιήθηκε το κείμενο των κανονισμών, ώστε να καταθέσουν τις απόψεις τους. Ειδικότερα, όπως ενημέρωσε την επιτροπή ο Υπουργός Άμυνας, οι εν λόγω σύνδεσμοι κατέθεσαν παρατηρήσεις σε επιμέρους πρόνοιες των κανονισμών, οι οποίες έγιναν αποδεκτές και ενσωματώθηκαν στο κείμενο των κανονισμών. Επιπρόσθετα, εισηγήθηκαν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στα μέλη τους, σε περίπτωση υπέρβασης του προβλεπόμενου στους κανονισμούς ωραρίου εργασίας τους.

Ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς ανέφερε ότι προηγήθηκε μακροχρόνια διαβούλευση με τους συνδέσμους του Στρατού της Δημοκρατίας σε σχέση με τις πρόνοιες των κανονισμών και επισήμανε πως την ευθύνη για την εφαρμογή του ωραρίου εργασίας και εν γένει των προνοιών των κανονισμών θα έχει ο ίδιος.

Σε μεταγενέστερο στάδιο ο Υπουργός Άμυνας ενημέρωσε την επιτροπή ότι το υπουργείο εισηγήθηκε όπως στο παρόν στάδιο προωθηθούν προς έγκριση από την ολομέλεια της Βουλής οι υπό συζήτηση κανονισμοί και το ζήτημα της οικονομικής

αποζημίωσης των υπερωριών αφεθεί προς συζήτηση και διαβούλευση με τους συνδέσμους των μελών του Στρατού της Δημοκρατίας και της Εθνικής Φρουράς μετά την έναρξη της ισχύος των κανονισμών. Με την πιο πάνω εισήγηση του υπουργείου συμφώνησαν οι σύνδεσμοι αξιωματικών και υπαξιωματικών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Άμυνας, όπως οι εν λόγω κανονισμοί τεθούν σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2022 και, αφού τροποποίησε το κείμενο και των δύο κανονισμών, τάχθηκε ομόφωνα υπέρ της έγκρισής τους.

22 Νοεμβρίου 2021